

सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षाकरिता महत्वाचे
रस्ता/रेल्वे / कालवे दुतर्फा वृक्ष लागवड (४४०६ ०४९२)
लेखाशीर्षातर्गत अनुदान वितरण करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: पूरक-२०१८/प्र.क्र.१६७/फ-११
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : २६ मार्च, २०१९

वाचा :-

- १) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१८/प्र.क्र.६९/अर्थ-३, दि.०२.०४.२०१८.
- २) महसूल व वन विभाग शासन निर्णय क्र. साववि-२०१८/ प्र.क्र. ७८/ फ-११, दि. ०२.०७.२०१८
- ३) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य , नागपूर यांचे पत्र क्रमांक कक्ष -१/यो/ नबाप्र/प्र.क्र.१९/२०१८-१९/१३३८, दि. ३१.१०.२०१८ व क्रमांक १७१६ दि. २७.१२.२०१८.
- ४) महसूल व वन विभाग शासन निर्णय क्र. साववि-२०१८/ प्र.क्र. ७८/ फ-११, दि. ०६.११.२०१८
- ५) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य , नागपूर यांचे पत्र क्रमांक कक्ष -१/यो/ नबाप्र/प्र.क्र.१९/२०१८-१९/१६००, दि. ११.१२.२०१८
- ६) महसूल व वन विभाग शासन निर्णय क्र. साववि-२०१८/ प्र.क्र. ७८/ फ-११, दि. ०२.०१.२०१९
- ७) महसूल व वन विभाग शासन निर्णय क्र. पूरक -२०१८/ प्र.क्र.१६७/ फ-११, दि. २७.०२.२०१९
- ८) वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं-२०१९/प्र.क्र. ४२/ अर्थ-३, दिनांक ८.मार्च २०१९
- ९) महसूल व वन विभाग शासन ज्ञापन क्र. बीयुडी-२०१९/ ४४०६/ प्र.क्र. २६/ब-१, दि. ८.मार्च २०१९
- १०) महसूल व वन विभाग शासन निर्णय क्र. पूरक -२०१८/ प्र.क्र.१६७/ फ-११, दि. १८.०३.२०१९
- ११) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य , नागपूर यांचे पत्र क्रमांक कक्ष -१/यो/ नबाप्र/प्र.क्र.१९/२४१५/२०१८-१९, दि. २०.०३.२०१९

प्रस्तावना :-

वन आणि वनेतर क्षेत्रात वृक्ष लागवड व संवर्धन करण्याकरीता राज्य योजनेतर्गत सन २०१८-१९ करीता "सामूहिक पातळीवर ठोस वनरोपण कार्यक्रम (४४०६ ०४९२) " या योजनेतर्गत प्राप्त अनुदानाबाबतचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	सामूहिक पातळीवर ठोस वनरोपण (४४०६ ०४९२)	मूळ तरतूद रक्कम (रुपये लाखात)	पुरवणी मागणी जुलै/ नोव्हेंबर २०१८	सुधरित अंदाज २०१८-१९
१	वनीकरणाचा भरगच्च कार्यक्रम	३०१३५.००	२७४६०.००	५७५९५.००
२.	महत्वाच्या रस्त्यांच्या दुतर्फा असणऱ्या टेकड्यांचे हरितीकरण	६१०.००	-	६१०.००
३.	महत्वाचे रस्ते/ रेल्वे / कालवे यांचे दुतर्फा वृक्ष लागवड	३६२५५.००	१२५००.००	४८७५५.००
	एकूण	६७०००.००	३९९६०.००	१०६९६०.००

२. त्यापैकी महत्वाचे रस्ता/रेल्वे / कालवे दुतर्फा वृक्ष लागवड करणेसाठी सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षात संदर्भ क्र.९ येथील शासन ज्ञापन दि.०८.०३.२०१९ अन्वये परि.क्र. १ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे सुधारित अंदाज रु.४८,७५५.०० लक्ष मंजूर केले आहेत. त्यापैकी आतापर्यंत रु.४२२१८.२१ लक्ष निधी खाली नमूद केलेल्या शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात आलेला असून रु. ६५३६.७९ लक्ष निधी वितरणासाठी उपलब्ध आहे.

अ.क्र.	शासन निर्णय	रक्कम (रुपये लाखात)
१	०२.०७.२०१८	६२६७.२७
२	०६.११.२०१८	६२६७.२७
३	०२.०१.२०१९	१२५३४.५४
४	२७.०२.२०१९	१११८५.९२
५.	१८.०३.२०१९	५९६३.२१
	एकूण	४२२१८.२१

३. महत्वाचे रस्ते/ रेल्वे / कालवे यांचे दुतर्फा वृक्ष लागवड या योजनेकरिता रु. १७१४९.१३ लक्ष रकमेचा पुर्वपावसाळी कामाचा नवीन बाब प्रस्ताव सादर करताना गट लागवड रोपवन नमुन्यांतर्गत सामूहीक क्षेत्रावर प्रती हेक्टर ११११ रोपे लागवड प्रस्तावित केली होती. तथापि, सामाजिक वनीकरण शाखेस २०१९ च्या पावसाळ्यातील ५.५० कोटी वृक्ष लागवडीचे उद्दिष्ट पूर्ण करण्याच्या दृष्टीकोनातून ज्या ठिकाणी रोपवनासाठी निवडलेल्या क्षेत्रात ११११ ऐवजी २५०० इतक्या रोपांची लागवड करता येणे शक्य आहे. ही बाब पहाता रोपवन नमुन्यात सुधारणा करुन प्रती हेक्टरी अंदाजपत्रकीय रकमेत वाढ झाली आहे.

तसेच रस्ता दुतर्फा वृक्ष लागवडीअंतर्गत एका रांगेत एका बाजूस २५० या प्रमाणे रस्त्याचे दुतर्फा प्रति कि.मी. ५०० रोपे लागवड प्रस्तावित होती. तथापि, काही ठिकाणी २ ते ३ रांगामध्ये लागवडीसाठी क्षेत्र उपलब्ध होत असल्याने रस्ता दुतर्फा वृक्ष लागवडीअंतर्गत सुध्दा रोपांची संख्या वाढल्याने अंदाजपत्रकीय रकमेत वाढ झाली आहे.

तसेच, प्रस्ताव सादर करताना रोजंदारी मजुरी दर रु. ३२०.२८/- प्रति दिन इतका विचारात घेण्यात आला होता. तथापि, कामगार आयुक्त, मुंबई यांच्या दि. ४.०२.२०१९ अन्वये वन व वनशास्त्र विषयक रोजगार या अंतर्गत रोजंदारी काम करणाऱ्या मजुरांच्या विशेष भत्यात दि. १.०१.२०१९ ते दि. ३०.०६.२०१९ या कालावधीकरिता वाढ झाल्याने सध्यःस्थितीत रोजंदारी मजुरी दर रु. ३४१.५४/- प्रति दिन असा झाला आहे. त्यामुळे प्रति दिन रु. २१.२६/- इतकी मजुरी दरात वाढ झाली असल्याने रु. १०९०.०० लक्ष अतिरिक्त निधी लागणार आहे.

४. उपरोक्त बाबी पहाता विचाराधीन योजनेकरिता रु. २२३५५.०९ लक्ष रकमेचा पुर्वपावसाळी कामाचा सुधारित तांत्रिक मान्यता व प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्ताव खाली नमूद अ.क्र. १ प्रमाणे व रोजमजुरीमुळे झालेली वाढ अ.क्र. २ प्रमाणे असे मिळून नवीन प्रस्ताव रु. २२३५५.०९ लक्ष चा सादर करण्यात आला आहे. त्यानुसार प्रस्तावाचे सविस्तर विवरण पुढील प्रमाणे आहे :-

अ.क्र.	तपशिल	क्षेत्र	अंदाजित रक्कम (रु. लाखात)
१	सुधारित तांत्रिक व प्रशासकीय मंजूरी अन्वये प्राप्त प्रस्ताव		
	अ. गट लागवड (क्षेत्र हेक्टरमध्ये)	१६८७१.३५	१६५०३.५८
	ब. रस्ते/ कालवे / रेल्वेलाईनचे दुतर्फा वृक्ष लागवड (क्षेत्र कि.मी.मध्ये)	१४०३९.००	५८५१.५१
	एकूण (१)		२२३५५.०९
२	रोजमजुरीच्या दरात दि. १.१.२०१९ पासून वाढ झाल्यामुळे मजुरीअंतर्गत आवश्यक अतिरिक्त निधी		१०९०.००
	एकूण (२)		१०९०.००
३	(सुधारित प्रस्ताव) एकूण (१+२)		२३४४५.०९

४	संदर्भ १ अन्वये सादर केलेले प्रस्ताव (मूळ प्रस्ताव)		
	अ. गट लागवड (क्षेत्र हेक्टरमध्ये)	१४१००.५४	११८१६.००
	ब. रस्ते/कालवे/रेल्वेलाईनचे दुतर्फा वृक्ष लागवड (क्षेत्र कि.मी.मध्ये)	१२३४६.००	५३३३.१३
	एकूण (४)		१७१४९.१३
५	(मूळ व सुधारित प्रस्तावातील फरक) एकूण (३)-(४)		६२९५.९६

सन २०१८-१९ वर्षाचा अर्थसंकल्पित निधी तसेच पुरवणी मागणीद्वारे प्राप्त निधी असा एकूण रु.४८७५५.०० लक्ष पैकी वितरीत केलेला निधी रु. ४२२१८.२१ लक्ष (रु.२५०६९.०८ + रु.१११८५.९२ लक्ष + रु. ५९६३.२१ लक्ष) वजा जाता अपर मुख्य वनसंरक्षक, (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), नागपूर यांनी संदर्भ क्र.११ येथील पत्र दि.२०.०३.२०१९ नुसार लागवड पूर्व कामांकरिता मागणी केल्यानुसार उर्वरित रु.६२९५.९६ लक्ष निधी वितरित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

वनेतर क्षेत्रात वृक्ष लागवड व संवर्धन करण्याकरिता सामाजिक वनीकरण विभागांमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या “महत्वाचे रस्ते/ कालवे/रेल्वे लाईनच्या दुतर्फा वृक्ष लागवड करणे (४४०६ ०४९२) ” हया योजनेकरिता प्रस्तावनेत नमूद केल्यानुसार रु.६२९५.९६ लक्ष निधी मंजूर करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर निधीसाठी नियंत्रक अधिकारी म्हणून प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर हे राहतील. त्यांच्याकडे हा निधी सुपूर्द करण्यात येत आहे. या योजनेंतर्गत घ्यावयाच्या कामाची अंमलबजावणी कृती आराखड्याप्रमाणे, विहित कार्यपद्धतीनुसार आणि ठरविलेल्या मुदतीत करण्याबाबत दक्षता घ्यावी. याबाबत सविस्तर मार्गदर्शक सूचना क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना द्याव्यात आणि अंमलबजावणीबाबत वेळोवेळी आढावा घ्यावा. मंजूर निधीपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी दक्षता घ्यावी.

३. वितरित करून घेतलेला निधी मंडळे/ महामंडळे यांच्या वा इतर बँक खात्यात स्वीय प्रपंजी लेख्यामध्ये अथवा सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडील ठेव अंशदान निधीमध्ये काढून ठेवता येणार नाही. सदर निधी खर्च करताना महाराष्ट्र अर्थसंकल्पीय नियम पुस्तिका व वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका यामध्ये उल्लेख केलेल्या तरतुदीनुसार व वेळोवेळी दिलेल्या सूचनांचे पालन करण्यात यावे.

४. ज्या प्रकरणी वन परिक्षेत्र अधिकारी/ सहायक वन संरक्षक यांनी त्यांना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराबाहेर तांत्रिक /प्रशासकीय मान्यता दिली आहे, अशा प्रकरणी सक्षम अधिकाऱ्यांनी सुधारित तांत्रिक/ प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे, याबाबत खातरजमा करूनच प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), नागपूर व प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण, पुणे यांनी सदर निधी वितरीत करावा.

५. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास) हे तांत्रिक व प्रशासकीय मंजूरीच्या अनुषंगाने झालेल्या अनियमिततेस जबाबदार संबंधितांविरुद्ध आवश्यक कार्यवाही करून त्याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करतील या अटीच्या अधीन राहून वरील निधी वितरित करण्यात येत आहे.

६. जिल्हानिहाय वितरीत तरतुदीची माहिती व राबविण्यात आलेल्या कार्यक्रमाची/झालेल्या खर्चाचा तपशील शासनास दरमहा विहित प्रपत्रात सादर करण्यात यावा. तसेच योजनेचे संनियंत्रण प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर आणि प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्यामार्फत व्हावे.

७. सदर योजने अंतर्गत होणारा खर्च खाली नमूद केलेल्या लेखाशीर्षाखाली सन २०१८-१९ च्या मंजूर अर्थसंकल्पीत निधीतून वित्त विभागाच्या संदर्भित दिनांक ०२.०४.२०१८ परिपत्रकासोबतच्या परिशिष्टातील अ.क्र.८ मध्ये नमूद केलेल्या अटीच्या पूर्ततेच्या अधिन राहून खर्ची टाकण्यात यावा.

मागणी क्र. सी-१०

४४०६, वनीकरण व वन्यजीवन यावरील भांडवली खर्च

(००)(०६) सामुहिक पातळीवर ठोस वनरोपण अंतर्गत

महत्वाचे रस्ते/कालवे/रेल्वे लाईनच्या दुतर्फी वृक्ष लागवड (४४०६ ०४९२)

०२- मजूरी , २१- सामुग्री पुरवठा

८. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्र.अर्थसं-२०१८/प्र.क्र.६९/अर्थ-३, दि.०२.०४.२०१८ , दि. २५.०१.२०१९ तसेच महसूल व वन विभाग शासन जापन क्र. बीयुडी-२०१९/ ४४०६/ प्र.क्र. २६/ब-१, दि. ८ मार्च २०१९ व वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं-२०१९/प्र.क्र. ४२/ अर्थ-३, दिनांक ८ मार्च, २०१९ ला अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०३२६१५४४१७१२१९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(दामोदर दळवी)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
२. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण , महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
३. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
४. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) (११ वृत्त)
५. वनसंरक्षक , सामाजिक वनीकरण (६ वृत्त)
६. विभागीय वन अधिकारी, सामाजिक वनीकरण (सर्व जिल्हे)
७. महालेखापाल, (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १ व २ , मुंबई व नागपूर,
८. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
९. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई ४०० ०३२.
१०. निवासी परिक्षा लेखा अधिकारी, मुंबई
११. वित्त विभाग, व्यय-१०, अर्थसंकल्प-०६ मंत्रालय, मुंबई-३२
१२. कार्यासन अधिकारी, फ-२, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१३. कार्यासन अधिकारी, ब-१, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१४. उप सचिव/अवर सचिव (सर्व), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१५. निवडनस्ती/फ-११.